

Z okazji Międzynarodowego Dnia Piełęgniarki i Położnej składamy serdeczną podziękowania oraz słowa uznania za Państwa szczytną i pełną empatii pracę.

Wykonujecie jeden z najtrudniejszych i odpowiedzialnych zawodów, ale także jeden z najpiękniejszych. Waszą pomoc odczuwają nie tylko pacjenci, ale też ich rodziny.

Życzymy abyście mogli realizować marzenia i cześć życiową bez konieczności dokonywania trudnych wyborów.

Aby Wasz codzienny i decydujący o ludzkim życiu wysiłek, był doceniany, a praca na rzecz ludzi chorych budziła dumę i satysfakcję.

SŁOWO WSTĘPU

Czy liczba pielęgniarek i położnych jest wystarczająca, aby zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne pacjentom z obszaru działania Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Zamościu?

Pielęgniarki i Położne to osoby legitymujące się prawem wykonywania zawodu: pielęgniarki lub położnej, realizujące pielęgnowanie zawodowe oraz funkcje zawodowe pielęgniarskie, sprawujące opiekę nad człowiekiem zdrowym i chorym, w różnym wieku, w podmiocie leczniczym, w miejscu nauczania, wychowania, zamieszkania, przebywania, podlegające zmianom w zakresie wykształcenia, uprawnień i kompetencji oraz świadomości zawodowej.

Praca pielęgniarek i położnych polega na wyuczonym, celowym i planowym podejmowaniu działań na rzecz człowieka potrzebującego, a ich aktywność zawodowa ma na celu doprowadzenie do utrzymania i promowania zdrowia, przywracania zdrowia lub ograniczania skutków choroby, towarzyszenie pacjentowi, człowiekowi w zdrowiu, chorobie i niepełnosprawności, a także kształtowanie umiejętności samoopieki i opieki ze strony najbliższych.

Współczesna pielęgniarka, położna przygotowana jest formalnie i merytorycznie do pielęgnowania samodzielnego, profesjonalnego i odpowiedzialnego.

Na przestrzeni lat rola pielęgniarki i położnej ulegała przeobrażeniom. W przeszłości pielęgniarka, położna koncentrowała się na pielęgnowaniu człowieka chorego w szpitalu, na pomocy w zaspokajaniu potrzeb biologicznych człowieka, wykonywaniu różnych czynności „dla” i „za” pacjenta oraz realizowaniu zleceń lekarskich.

Współczesne pielęgniarstwo to pielęgnowanie w zdrowiu i w chorobie, pomoc w zaspokajaniu złożonych potrzeb zdrowotnych człowieka jako jednostki biopsychospołecznej, kulturowej i duchowej, samodzielne świadczenie złożonej opieki pielęgniarskiej, współpraca zespołowa, wykonywanie zleceń lekarskich, udział w procesie terapeutycznym.

Zmiana roli pielęgniarki, położnej w systemie opieki zdrowotnej ewaluuje wraz ze zmianą roli pacjenta, który w przeszłości miał ograniczony dostęp

do wiedzy na temat zdrowia, choroby i opieki. Współczesny pacjent posiada pełną świadomość swoich praw, prawa do podejmowania autonomicznych decyzji w sprawach własnego zdrowia, dzięki czemu aktywnie może uczestniczyć w procesie leczenia i pielęgnowania.

Samodzielność zawodowa pielęgniarki, położnej wynika z zapisu Ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, która określa je jako zawody samodzielne i wskazuje na obszar samodzielnego działania, który w ostatnich latach systematycznie ulega poszerzeniu o nowe kompetencje pielęgniarek i położnych takich jak np. samodzielne ordynowanie leków i wypisywanie recept, udzielanie porad w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej w zakresie opieki kardiologicznej, diabetologicznej, chirurgicznej oraz ginekologiczno-położniczej.

Zwiększenie samodzielności ma miejsce również w opiece nad pacjentem w miejscu zamieszkania, są to porady realizowane przez pielęgniarki w Podstawowej Opiece Zdrowotnej: porada leczenia ran, porada stomijna i urologiczna.

Współczesne pielęgniarstwo w systemie ochrony zdrowia poprzez samodzielność i profesjonalizm stanowi szansę na poprawę dostępności pacjentów do świadczeń zdrowotnych.

Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Zamościu jest jedną z 45 Izb działających na terenie naszego kraju. Obszarem działania obejmujemy miasto Zamość oraz cztery powiaty: biłgorajski, hrubieszowski, tomaszowski i zamojski.

22-400 Zamość, ul. Odrodzenia 7, tel./fax 84 639 07 06, tel. kom. 504 825 352
e-mail. oipizamosc@oipip.eu, www.oipip.eu

Biuro czynne: poniedziałek-piątek: 8.00-16.00
Radca prawny: środa: 10.00-16.00

DYŻURY:

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

Pani Małgorzata Wiater – dyżury w drugi i ostatni wtorek miesiąca, tel. 504 825 351, e-mail: orzozzamosc@wp.pl

Okręgowy Sąd Pielęgniarek i Położnych – dyżury w każdą środę w godz. 15.00-17.00

Przewodnicząca Okręgowego Sądu Pielęgniarek i Położnych: Pani Bożena Szmít, tel. 668 172 253, e-mail: ospizamosc@wp.pl

NIP: 9221578038

REGON: 950013990

Nr konta bankowego: 65 1240 2816 1111 0000 4015 3430

Opracowanie graficzne i druk: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o., 22-400 Zamość, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 4, www.doradztwoireklama.pl

Czy społeczeństwo zamieszkujące teren działania naszej Izby będzie mieć w przyszłości zagwarantowane bezpieczeństwo zdrowotne? Czy będą zagwarantowane świadczenia zdrowotne przez pielęgniarki i położne? Na te pytania pomogą nam odpowiedzieć dane z Okręgowego Rejestru Pielęgniarek i Rejestru Położnych OIPiP w Zamościu.

W okręgowym Rejestrze Pielęgniarek jest zarejestrowanych 4065 pielęgniarek i 100 pielęgniarzy, blisko 64% zarejestrowanych tj. 2911 osób aktywnie wykonuje zawód w różnych formach na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia oraz na kontraktach.

Najliczniejszą grupę stanowią pielęgniarki i pielęgniarze realizujący świadczenia zdrowotne w leczeniu szpitalnym. Wśród zarejestrowanych pielęgniarek i pielęgniarzy najwięcej bo 2624 osoby posiada dyplom pielęgniarki po ukończeniu liceum medycznego lub – medycznego studium zawodowego. Wykształcenie wyższe na poziomie studiów I stopnia i tytuł zawodowy Licencjata pielęgniarstwa – posiada 706 osób a studiów II stopnia i tytuł mgr. pielęgniarstwa posiada 835 osób.

Szkolenie specjalizacyjne ukończyło 1318 osób i posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa, najwięcej w dziedzinie pielęgniarstwa: anestezjologicznego i intensywnej opieki – 139, chirurgicznego – 201, geriatrycznego – 64, internistycznego – 211, kardiologicznego – 34, onkologicznego – 40, operacyjnego – 61 pielęgniarstwa opieki długoterminowej – 34, opieki paliatywnej – 25, pielęgniarstwa pediatrycznego – 77, pielęgniarstwa psychiatrycznego – 64, ratunkowego – 53, rodzinnego – 39, zachowawczego – 109. Niepokojąca jest struktura wiekowa pielęgniarek wykonujących zawód w podmiotach leczniczych. Z danych zawartych w rejestrze wynika, że średnia wieku zatrudnionych pielęgniarek/pielęgniarzy w poszczególnych rodzajach świadczeń zdrowotnych kształtuje się następująco:

- ▶ Lecznictwo szpitalne – 54,7 lat; POZ, ambulatoryjna opieka specjalistyczna, opieka długoterminowa oraz opieka paliatywna i hospicyjna – 54,8 lat; opieka psychiatryczna – 53,3 lat; lecznictwo uzdrowiskowe – 48 lat.

Optymizmem nie napawa fakt, że wśród zarejestrowanych pielęgniarek najmniejszą grupę stanowią osoby w przedziale 22-40 lat (532 osoby). Niepokojąca jest liczba osób w przedziale 61-75 lat (1368 osób) a więc osób, które nabyły prawo do emerytury oraz liczba absolwentów ubiegających się o prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. W ostatnich latach Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Zamościu stwierdziła prawo wykonywania zawodu pielęgniarki 80 osobom rocznie. Taki stan powoduje lukę pokoleniową, brak zastępowalności i może powodować w najbliższych latach braki kadrowe pielęgniarek, a tym samym deficyt w opiece nad pacjentami i zabezpieczeniem lokalnego społeczeństwa w świadczenia zdrowotne realizowane przez pielęgniarki.

Do realizacji świadczeń zdrowotnych w zakresie sprawowania opieki na kobietą w różnych okresach jej życia mamy zarejestrowanych 505 położnych, w tym czynnych zawodowo 304, co stanowi 60,2% zarejestrowanych położnych, które wykonują zawód w formie umów cywilno-prawnych oraz prowadzą działalność regulowaną w ramach indywidualnych praktyk położniczych.

Wykształcenie w zawodzie położnej kształtuje się na poziomie pomaturalnym czyli po studium medycznym i są to 364 położne. Wyższe wykształcenie na poziomie studiów I stopnia – dyplom Licencjata położnictwa – posiada 63 a studiów II stopnia dyplom mgr. położnictwa – 78 położnych.

Szkolenie specjalizacyjne ukończyło łącznie 144 położne, najwięcej w dziedzinie pielęgniarstwa: ginekologicznego – 25, ginekologiczno-położniczego – 71, neonatologicznego – 4, położniczego – 27, rodzinnego dla położnych – 17.

Podobnie jak wśród pielęgniarek kształtuje się struktura wiekowa położnych. W najmłodszej grupie wiekowej tj. 22-40 lat zarejestrowanych jest 50 położnych zaś w wieku, który uprawnia do emerytury tj. w przedziale lat 61-75 zarejestrowanych jest 118 osób. Dane te wskazują na możliwość braków kadrowych wśród położnych szczególnie, że w ostatnich latach Okręgowa Rada stwierdziła prawo wykonywania zawodu położnej tylko kilku osobom.

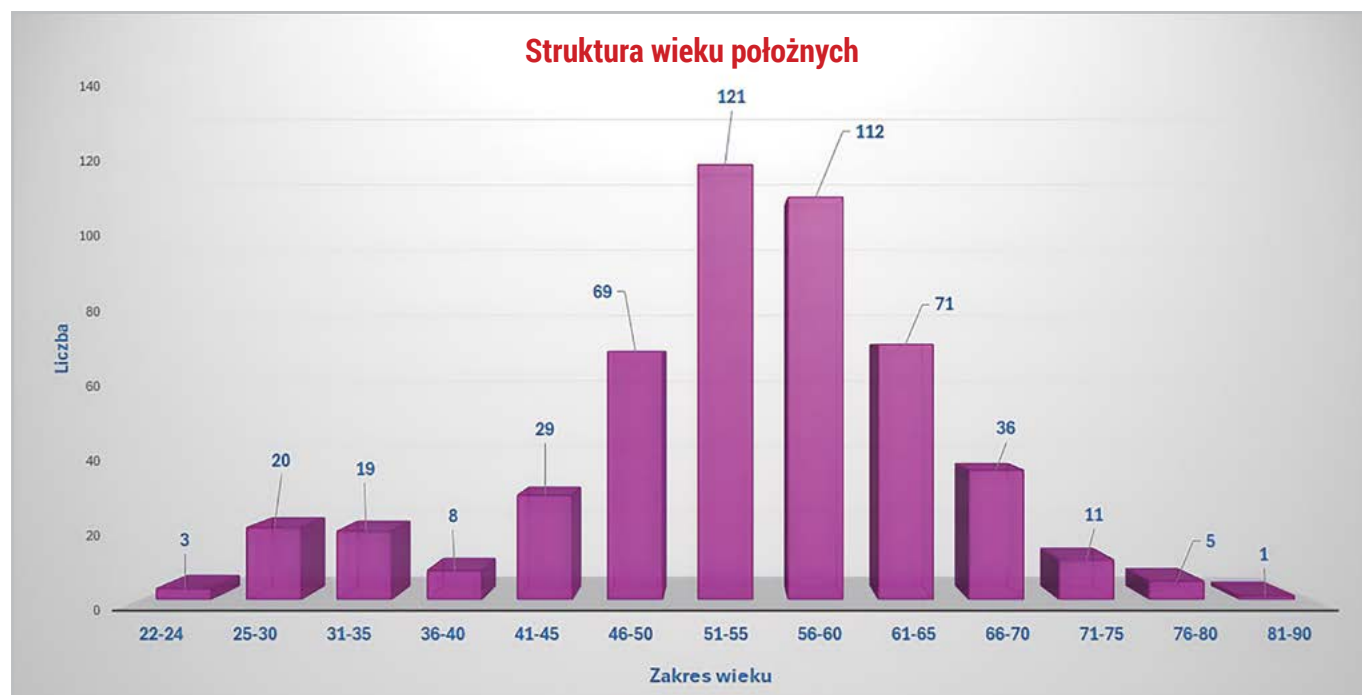
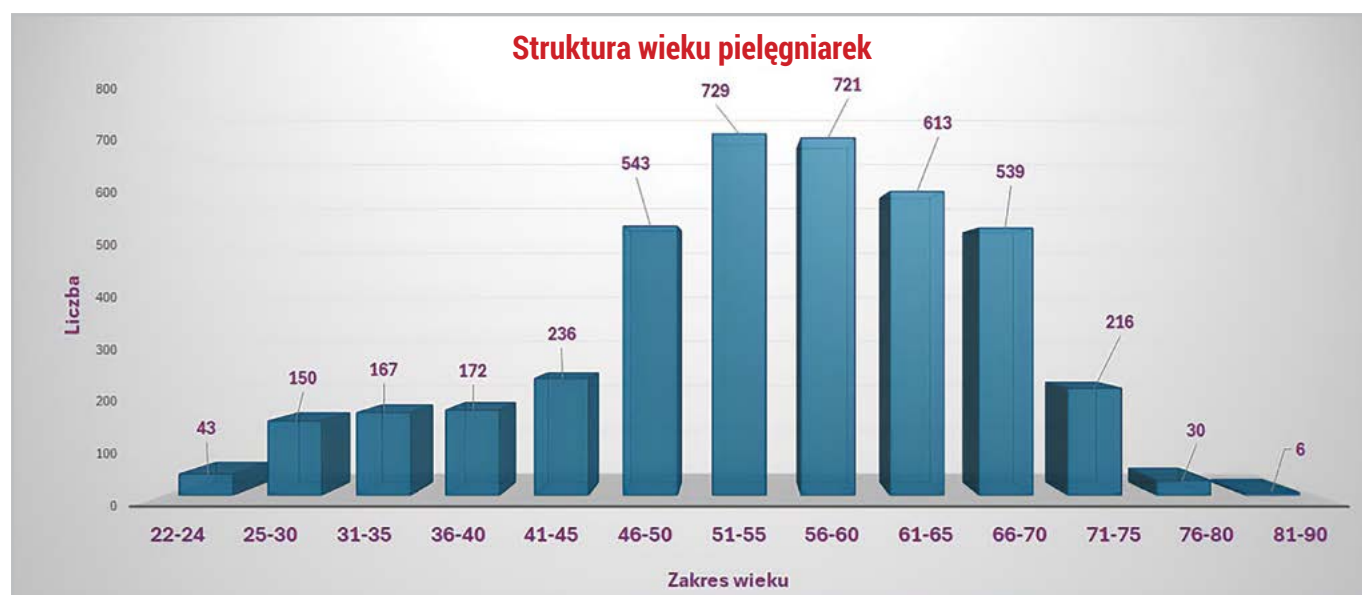

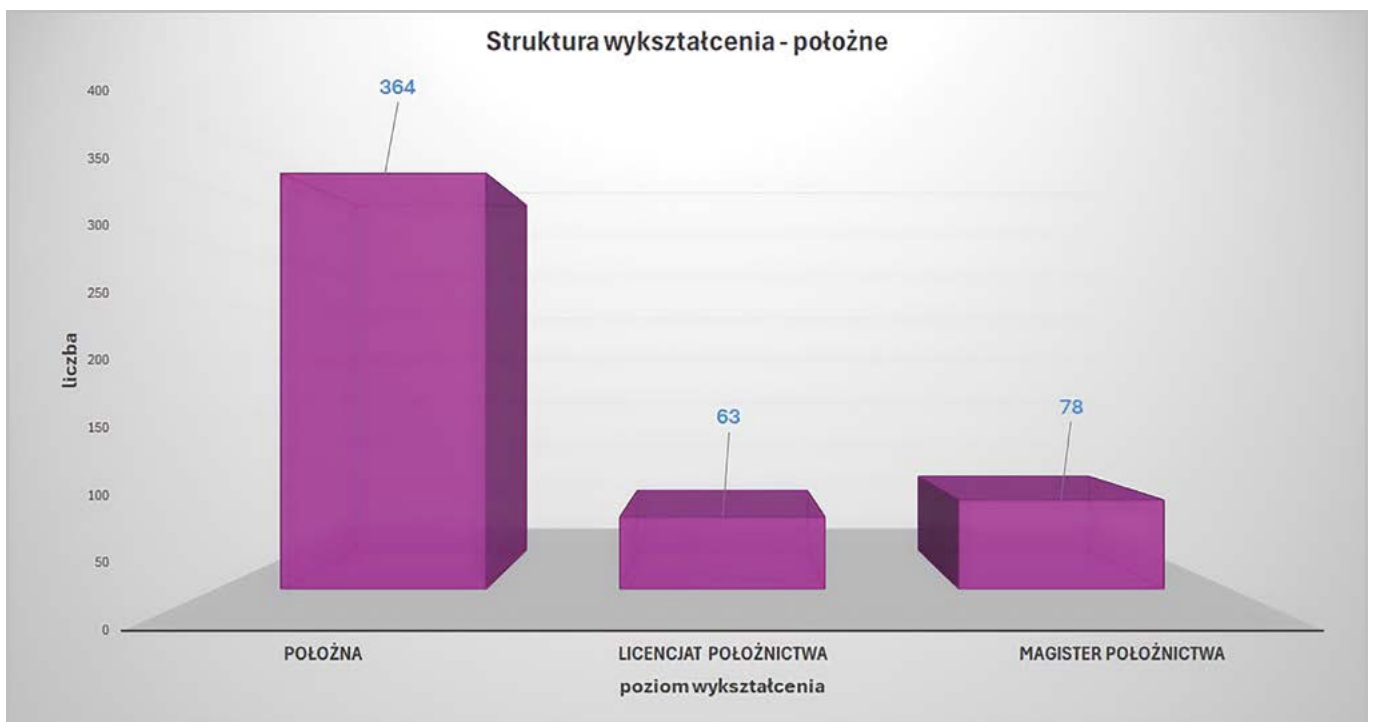
Pielęgniarki i położne podnoszą swoje kwalifikacje, aby sprostać zwiększającym się wymaganiom w ochronie zdrowia i podejmują kształcenie podypłomowe w różnych rodzajach kursów specjalistycznych, kwalifikacyjnych i doksztalających. Ogółem liczba kursów specjalistycznych ukończonych przez pielęgniarki i położne wynosi 5134, natomiast kursy kwalifikacyjne w różnych dziedzinach pielęgniarstwa ukończyło ponad 2160 osób. Reasumując – zarówno struktura wiekowa pielęgniarek i położnych zarejestrowanych i wykonujących zawód w podmiotach leczniczych na terenie miasta Zamościa, powiatów: biłgorajskiego, hrubieszowskiego, toma-

szowskiego i zamojskiego jak i ilość stwierdzanych praw wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej w ostatnich latach przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych w Zamościu rodzą obawy o możliwość zabezpieczenia społeczeństwa zamieszkującego ten teren w świadczenia zdrowotne realizowane przez pielęgniarki i położne. Aby utrzymać kadry na poziomie obecnym to od roku 2024 corocznie o stwierdzenie prawa wykonywania zawodu powinno się ubiegać co najmniej 161 absolwentów.

Przewodnicząca ORPiP w Zamościu
Joanna Walewander

Stan kadr pielęgniarek i położnych

Grażyna Łukaszczyk

mgr położnictwa, koordynator ds. Opieki Pielęgniarskiej i Higieny Szpitalnej
ARION Szpitale sp. z o.o. w Biłgoraju

ARION Szpitale sp. z o.o. w upadłości Zespół Opieki Zdrowotnej w Biłgoraju prowadzi działalność jako niepubliczny podmiot leczniczy utworzony przez spółkę ARION Szpitale sp. z o.o. i obejmuje stałą opieką około 106 tys. mieszkańców powiatu biłgorajskiego, a także udziela świadczeń mieszkańcom okolicznych powiatów. Od wielu lat posiada certyfikat ISO oraz certyfikat Szpital Przyjazny Dziecku, którego recertyfikacja zaplanowana jest w 2024 roku. Zakres działalności szpitala w Biłgoraju obejmuje leczenie szpitalne, ambulatoryjną opiekę medyczną (specjalistyczne poradnie oraz podstawową opiekę zdrowotną w zakresie medycyny szkolnej oraz nocnej i świątecznej opieki medycznej), rehabilitację leczniczą – ogólnoustrojową i neurologiczną, świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – ZOL, opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień, diagnostykę obrazową i laboratoryjną. Szpital posiada 336 łóżek.

Aby zapewnić pacjentom świadczenia na wysokim poziomie zatrudnia dużą liczbę kadry medycznej i personelu pomocniczego. Największą grupę stanowią pielęgniarki i położne, które sprawują bezpośrednią opiekę nad pacjentem. W naszej placówce zatrudnionych jest 205 pielęgniarek/pielęgniarzy oraz 36 położnych. Personel bardzo chętnie podnosi

swoje kwalifikacje. W chwili obecnej 62 pielęgniarki/pielęgniarzy i 27 położnych posiada specjalizację w różnych dziedzinach pielęgniarstwa: chirurgicznego, internistycznego, pediatrycznego, epidemiologicznego, rodzinnego, 49 pielęgniarek/pielęgniarzy i 16 położnych posiada wykształcenie wyższe magisterskie oraz 45 pielęgniarek/pielęgniarzy i 4 położne tytuł licencjata pielęgniarstwa/położnictwa. Personel pielęgniarsko-położniczy uczestniczy również w innych formach szkolenia organizowanych przez placówki dydaktyczne takich jak kursy kwalifikacyjne, specjalistyczne, doształcające oraz różnego rodzaju konferencje tematyczne. W tym zakresie dużą rolę odgrywa współpraca z OIPiP w Zamościu, która organizuje kursy w naszym regionie zgodnie z naszym zapotrzebowaniem, co bardzo mobilizuje personel do uczestnictwa.

Oprócz pracy zawodowej pielęgniarki/położne naszej placówki uczestniczą w pracach na różnym szczeblu, na rzecz samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, za co bardzo im dziękuję.

W obecnej VIII Kadencji z naszej placówki zaangażowanych w pracę w organach Izby w Zamościu jest Pani Jadwiga Sikora członek ORPiP, Wioletta Pacion – Wiceprzewodnicząca ORPiP, Ryszarda Granda – Zastępca Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

Małgorzata Kulczycka

mgr pielęgniarstwa, przełożona pielęgniarek
SPSR im. J. Korczaka w Krasnobrodzie

Samodzielne Publiczne Sanatorium Rehabilitacyjne im. Janusza Korczaka w Krasnobrodzie prowadzi swoją działalność leczniczą od 67 lat. Zlokalizowane jest w starym majątku dworskim, w którego posiadanie wchodziłi kolejni właściciele Krasnobrodu.

Od samego początku głównymi kuracjuszami były dzieci, najpierw powstało sanatorium gruźlicze, a następnie w 1957 r. zostało utworzone Sanatorium dla Dzieci Reumatycznych co zapoczątkowało powstaniu Sanatorium Rehabilitacyjnego dla Dzieci im J. Korczaka.

Cały czas ten obiekt był rozbudowywany, modernizowany oraz rozszerzały się profile lecznicze. Od 2007 roku sanatorium rozpoczęło leczenie i reha-

bilitację osób dorosłych. Walory klimatyczne Krasnobrodu oraz własne złoża borowiny sprzyjają leczeniu schorzeń związanych z układem oddechowym, układem ruchu, neurologią oraz problemami związanymi z otyłością. Pandemia oraz procesy, które nastąpiły po niej wpłynęły na zamknięcie oddziału dla dzieci i przekształcenie go na oddział dla dorosłych. W lutym tego roku został oddany kuracjuszom nowy obiekt sanatoryjny z bazą hotelową oraz zakładem przyrodolecznictwem. Jest to w tej chwili najnowocześniejszy i najlepiej wyposażony obiekt zajmujący się leczeniem uzdrowiskowym we wschodniej Polsce. Sanatorium posiada 187 miejsc noclegowych przeznaczonych do leczenia i rehabilitacji osób skierowanych w ramach NFZ, z dofinansowaniem PEFRON, oraz korzystających z pobytów komercyjnych.

W sanatorium zatrudnionych jest 9 pielęgniarek i 1 pielęgniarz. Jest to zgrany zespół profesjonalistów w pełni oddanych swojej pracy. Pielęgniarki są niezastąpione w codziennej opiece nad kuracjami monitorując ich stan zdrowia i administrując niejednokrotnie ich leczenie farmakologiczne. System pracy jest 12 godzinny, który zabezpiecza opiekę całodobową we wszystkie dni tygodnia. Do zadań pielęgniarek należy też prowadzenie dokumentacji medycznej oraz szeroko pojęta edukacja zdrowotna i promocja zdrowia.

Zawód pielęgniarki jest zawodem samodzielnym, wolnym i wymaga ustawicznego kształcenia. Wśród zatrudnionego w sanatorium personelu 80% posiada specjalizację z różnych dziedzin pielęgniarstwa, pozostałe 20% jest w trakcie specjalizacji. Tytuł magistra pielęgniarstwa posiada 50%

Beata Zams

mgr pielęgniarstwa, pielęgniarka naczelna, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa kardiologicznego SP Sz. W. im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu

Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu zatrudnia 603 pielęgniarki i 60 położnych. Pielęgniarki stanowią najliczniejszą grupę zawodową w Szpitalu, w grupie tej mamy 10 mężczyzn pielęgniarzy.

Dążenie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i nieustanna aktualizacja wiedzy fachowej przez pielęgniarki i położne bez wątpienia przekłada się na wysoką jakość opieki i poziom świadczonych usług w zakresie pielęgniarstwa.

W grupie zawodowej pielęgniarek/pielęgniarczy 500 osób posiada wykształcenie wyższe, a 326 ukończyło studia drugiego stopnia i posiada tytuł magistra pielęgniarstwa.

Po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego 455 pielęgniarek uzyskało tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa. Najwięcej specjalistów mamy w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego jest to 105 osób, pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki – 92 osoby, internistycznego – 61 osób, zachowawczego – 40 osób, kardiologicznego i operacyjnego po 34 osoby, onkologicznego – 29 osób, ratunkowego – 21 osób. W związku z uruchomieniem Oddziału Pediatrycznego zatrudniamy również 10 specjalistów w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego. Dużą grupę stanowią pielęgniarki/pielęgniarze ze specjalizacją w takich dziedzinach jak pielęgniarstwo opieki długoterminowej, paliatywnej, geriatryczne, neurologiczne, nefrologiczne, nefrologiczne z dializoterapią, epidemiologiczne, neonatologiczne, psychiatryczne, diabetologiczne,

pielęgniarek, kolejne osoby są w trakcie studiów. Średnia wieku pielęgniarek wynosi 48 lat.

Praca pielęgniarki w sanatorium pomimo bardzo przyjemnego wyobrażenia wiąże się z dużą odpowiedzialnością tak samo jak w każdym innym miejscu związanym z opieką nad pacjentem.

Jako kierownika działu bardzo mnie cieszą przychylne opinie kuracjuszy o profesjonalnym podejściu, empatii i życzliwości zespołu pielęgniarskiego pracującego w sanatorium.

Zachęcam koleżanki pielęgniarki i położne do skorzystania z bardzo atrakcyjnej oferty zabiegów rehabilitacyjnych w ramach różnych form leczenia (stacjonarne, ambulatoryjne uzdrowiskowe, komercyjne, z dofinansowaniem PEFRON) oraz SPA by wesprzeć swoje zdrowie, odpocząć i mieć chwilę dla siebie.

ochrony zdrowia pracujących, organizacji i zarządzania.

Położne w Szpitalu to grupa 60 osób w tym 39 pracuje w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym i Patologii Ciąży a 21 w Oddziale Neonatologii. Położne z wyższym wykształceniem to grupa 41 osób w tym z tytułem magistra położnictwa 26. Szkolenie specjalizacyjne i tytuł specjalisty, który może uzyskać położna posiada 50 położnych. Najliczniejsza jest grupa położnych specjalistów w dziedzinie pielęgniarstwa: położniczego – 20 osób, ginekologicznego – 20 osób, neonatologicznego – 12 osób, oraz ginekologiczno-położniczego – 6 osób, ale są też położne z tytułem specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki w położnictwie i ginekologii oraz pielęgniarstwa operacyjnego. Położne zapraszają do prowadzonej w Szpitalu Szkoły Rodzenia, gdzie przygotowują przyszłe mamy do porodu i opieki nad noworodkiem. Zachętą niech będzie również informacja o sukcesie naszej położnej Magdaleny Michalczuk w Plebiscycie „Położna na medal”. Pani Magdalena została wybrana najlepszą położną w Województwie Lubelskim, tak została nagrodzona przez pacjentki.

Stawiamy na edukację i podnoszenie kwalifikacji położnych i jak najwyższą jakość opieki nad kobietą, dlatego dzięki współpracy z Centrum Medycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego już 18.05.2024 r. rozpoczynamy kurs specjalistyczny dla położnych „Edukacja i wsparcie kobiety w okresie laktacji”.

Umożliwiamy szkolenie podyplomowe, zachęcamy do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i aktualizowania wiedzy.

W roku 2023 we współpracy z Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych w Zamościu w ramach projektu UE „Wsparcie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych” w siedzibie Szpitala zorganizowano 8 edycji kursu dokształcającego – „Profilaktyka zakażeń wywołanych SARS-CoV-2 w opiece zinstytucjonalizowanej i w warunkach domowych”, w których udział wzięło 298 pielęgniarek i położnych pracujących w Szpitalu. Ponadto dzięki uprzejmości i stałej współpracy z OIPIP pielęgniarki i położne Szpitala miały możliwość uczestnictwa i ukończenia bezpłatnych kursów dokształcających i specjalistycznych w siedzibie OIPIP, były to m.in. „Edukator w chorobach układu krążenia”, „Wykonywanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego dla dorosłych”, „Pielęgowanie pacjenta dorosłego wentylowanego mechanicznie”, „Resuscytacja krążeniowo-oddechowa”, „Wywiad i badanie fizykalne”, „Wsparcie psychologiczne pacjenta i jego rodziny”, „Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie”, „Opieka nad pacjentem z chorobami zakaźnymi, szczególnie niebezpiecznymi i wysoce zakaźnymi”.

Również dzięki środkom przekazanych przez Marszałka Województwa Lubelskiego przeznaczonym na szkolenia, w roku 2023 mogliśmy przeprowadzić w siedzibie Szpitala kurs specjalistyczny dla pielęgniarek i położnych „Edukator w cukrzycy”, kurs ukończyło 20 osób. Na rok bieżący również ze środków UM zaplanowano kurs specjalistyczny „Opieka pielęgniarska nad chorymi dorosłymi w leczeniu systemowym nowotworów” dla pielęgniarek i położnych. Dzięki współpracy z Centrum Medycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego już 18.05.2024 r. rozpoczynamy ten kurs.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa przetoczeń i realizacji zadań w tym zakresie, pielęgniarki i położne dokonujące przetoczeń krwi i jej składników, cyklicznie uczestniczą w szkoleniach podstawowych i uzupełniających organizowanych przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie. W chwili obecnej 447 pielęgniarek/położnych jest uprawnionych do przetoczeń krwi i jej składników.

Dzięki współpracy z Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie w zakresie korzystania z aplikacji Decubitus mamy możliwość rejestracji odleżyn w ogólnopolskim rejestrze. Prowadzenie rejestru pozwala na ocenę niektórych wskaźników procesu pielęgnowania i zapobiegania odleżynom. Współpraca z CMJ pozwala na uzyskiwanie uproszczonych i usystematyzowanych informacji na temat problematyki odleżyn.

Również w trosce o pacjentów zagrożonych odleżynami i pacjentów z odleżynami, dzięki za-

angażowaniu pielęgniarki Agnieszki Olko zorganizowaliśmy konferencję o tematyce leczenia ran przewlekłych i trudno gojących. Prelegentem Konferencji była Pani Izabela Kuberka – pielęgniarka, ekspert Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran oraz pielęgniarz OAiIT Andrzej Mazurek, który pracuje w szpitalnym Zespole do spraw profilaktyki i leczenia odleżyn, ale też aktywnie uczestniczy jako ekspert i wykładowca w licznych konferencjach i szkoleniach o tematyce leczenia ran.

Nie sposób wymienić wszystkich form kształcenia i doskonalenia zawodowego, w których uczestniczą pielęgniarki i położne. Są to liczne kursy i szkolenia, konferencje, sympozja i webinaria. Często aktywnie uczestniczą one w kształceniu będąc prelegentami i ekspertami w określonych dziedzinach pielęgniarstwa.

Niewątpliwie zdobyta wiedza i pozyskane nowe umiejętności pielęgniarki w pełni wykorzystują do świadczenia profesjonalnej, bezpiecznej i wysokiej jakości opieki nad pacjentem hospitalizowanym i ambulatoryjnym. Doceniają to również pacjenci. Pielęgniarki Szpitala były wielokrotnie nominowane w Plebiscycie Medycznym Hipokrates na najlepszą pielęgniarkę/położną Województwa Lubelskiego zdobywając dużo głosów i lokując się na wysokich miejscach w województwie.

Poza działalnością wynikającą z obowiązków zawodowych realizowanych przez pielęgniarki i położne w opiece nad pacjentem, pielęgniarki i położne zaangażowane są w pracę w zespołach zapewniających wysoką jakość świadczonych usług, są to m.in.: Zespół do spraw profilaktyki i leczenia odleżyn, Zespół do Spraw Leczenia Żywieniowego, Zespół do Spraw Jakości, Zespół Etyczny. Aktywnie uczestniczą w opracowywaniu i wdrażaniu procedur, standardów i instrukcji zgodnych z aktualną wiedzą i wykorzystywanymi w opiece nad pacjentem. Stanowią liczną grupę audytorów wewnętrznych Zintegrowanych Systemów Zarządzania Jakością. Są autorami lub współautorami materiałów edukacyjnych dla pacjentów i ich rodzin, ułatwiających samoopiekę lub opiekę nad pacjentem z chorobą w warunkach domowych.

Działalność samorządowa pielęgniarek i położnych.

Z dumą i satysfakcją mogą powiedzieć o aktywnej działalności samorządowej pielęgniarek i położnych Szpitala. Spośród 17 delegatów na XXXVI Okręgowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych, 5 osób wybranych zostało do Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych, 2 osoby na delegatów na VIII Krajowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych oraz do pełnienia szaczących funkcji w organach Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych oraz pracy w Zespołach. Funkcje jakie pełnią nasze pielęgniarki/położne to: Wiceprzewodniczącą Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych jest pielęgniarka

Zastępca Kierownika Wojewódzkiej Przychodni Specjalistycznej – Irmina Antonow, w składzie Prezydium ORPiP jest również pielęgniarka Oddziału Chirurgii Naczyniowej – Elżbieta Hałas, Okręgowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej została wybrana pielęgniarka Oddziałowa Oddziału Neurologii – Małgorzata Wiater, a Zastępcą Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej położna Oddziału Położniczo-Ginekologicznego – Agnieszka Godzińska, Zastępcą Przewodniczącego Okręgowego Sądu Pielęgniarek i Położnych pielęgniarka epidemiologiczna Szpitala – Ewa Kasprzak-Czerwieniec, członkiem Okręgowej Komisji Rewizyjnej jest pielęgniarka Oddziałowa Oddziału Pediatrycznego – Jagoda Dziedzic. W Zespole ds. Kontroli Organizatorów Kształcenia pracuje położna Oddziału Położniczo-Ginekologicznego – Marta Gierek, a w Zespole ds. Kontroli Praktyk Zawodowych – pielęgniarka Elżbieta Hałas i pielęgniarka OAiIT – Ernest Kielbasa-Siennicki. Delegat na Krajowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych – Beata Zams Pielęgniarka Naczelną Szpitala została wybrana do pełnienia funkcji Zastępcy Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej VIII kadencji.

Szpital stanowi bazę szkoleniową dla ośrodków prowadzących szkolenie przeddyplomowe jak i podyplomowe pielęgniarek i położnych, jest miejscem odbywania praktyk studenckich i zawodowych oraz staży kierunkowych dla specjalizacji i kursów pod okiem naszej profesjonalnej i dobrze wykształconej kadry. Jest podstawową bazą szkoleniową dla studentów na kierunkach Pielęgniarstwo i Położnictwo Akademii Zamojskiej. Pielęgniarki i położne naszego Szpitala to też w części kadra dydaktyczna Akademii Zamojskiej, kierunków Pielęgniarstwo i Położnictwo, zarówno studiów licencjackich, jak i magisterskich. Są wykładowcami, instruktorami, opiekunami staży i praktyk studenckich. Położna Marta Gierek jest Koordynatorem Kierunku Położnictwo AZ. Można śmiało powiedzieć, że aktywnie uczestniczymy w kształceniu i doskonaleniu zawodowym pielęgniarek i położnych.

Pielęgniarki aktywnie udzielają się również w organizacjach związkowych. W Szpitalu działają dwie organizacje związkowe skupiające pielęgniarki

są to Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zakładowa Organizacja Związkowa pod przewodnictwem pielęgniarki – Jagody Dziedzic oraz Związek Zawodowy Pracowników Bloku Operacyjnego, Anestezjologii i Intensywnej Terapii pod przewodnictwem Elżbiety Jaworskiej-Durakiewicz. Obie organizacje stoją na straży przestrzegania praw pracowniczych i zapisów Kodeksu Pracy oraz dobrych warunków pracy i płacy dla pielęgniarek i położnych Szpitala.

W Szpitalu działa również jedyne w Zamościu Koło Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego pod przewodnictwem Ewy Kasprzak-Czerwieniec. Koło skupia pielęgniarki nie tylko naszego Szpitala, ale również z innych placówek ochrony zdrowia miasta Zamość i powiatu zamojskiego oraz pielęgniarki emerytki.

Pragnę również wspomnieć o wielkim zaangażowaniu pielęgniarek i położnych w pomoc naszym sąsiadom Ukraińcom od chwili wybuchu wojny – działalność w punktach medycznych i recepcyjnych w Zamościu, Bortatyczach, Dołhobyczowie – wielki odzew na apel o pomoc materialną dla szpitali położniczych w Charkowie i Zaporozu.

Trudno jest wymienić wszystkie rodzaje działalności, zaangażowania i zasługi pielęgniarek i położnych zatrudnionych w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu, ale w tym miejscu mogę podziękować w imieniu swoim oraz Dyrekcji Szpitala za zaangażowanie i wszelkie formy aktywności, które przyczyniają się do wysokiej jakości świadczonych usług, prestiżu i dbałości o dobre imię Szpitala. Mając na uwadze powyższe, doceniając ciężką pracę i ogromny udział pielęgniarek i położnych w sukcesach odnoszonych przez Szpital, Dyrektor uznał wszystkie posiadane przez pielęgniarki i położne kwalifikacje zawodowe i przyznał wynagrodzenie zgodne z posiadanym wykształceniem.

Jestem wdzięczna i dumna, że mogę kierować tak wspaniałym Zespołem pielęgniarek/pielęgniarki i położnych.

Małgorzata Nowak

mgr położnictwa, pielęgniarka naczelną, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego SP ZOZ w Hrubieszowie

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie to placówka medyczna

w mieście najbardziej wysuniętym na wschód w Polsce, nowoczesna i ciągle rozwijająca się. W swoich

codziennych działaniach zawsze kierujemy się dobrem pacjenta.

Obejmujemy opieką mieszkańców powiatu hrubieszowskiego i gmin ościennych świadcząc usługi zdrowotne z zakresu leczenia szpitalne-

go, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, podstawowej opieki zdrowotnej, diagnostyki obrazowej i laboratoryjnej, rehabilitacji leczniczej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, świadczeń opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjnych, ratownictwa medycznego oraz profilaktyki i promocji zdrowia.

W naszym szpitalu im. Św. Jadwigi Królowej liczącym 256 łóżek rocznie hospitalizowanych jest około 7 tys. pacjentów.

Od wielu lat dzięki pozyskiwanym środkom nasza jednostka jest modernizowana i wyposażona w nowoczesną aparaturę medyczną, co w znaczący sposób wpływa na jakość świadczonych usług, komfort pobytu i bezpieczeństwo pacjentów. Zatrudniona u nas dobrze wykształcona i doświadczona kadra zapewnia opiekę na najwyższym poziomie.

W SP ZOZ w Hrubieszowie pracuje 186 pielęgniarek i 39 położnych. Wśród nich 72 ma ukończone studia magisterskie a 61 studia licencjackie. 101

pielęgniarek i położnych ma ukończoną co najmniej jedną specjalizację a 69 co najmniej jeden kurs kwalifikacyjny.

Szpital cieszy się bardzo dobrą opinią wśród pacjentów. Nasza „Porodówka” jest w pierwszej dziesiątce najlepszych porodówek w Polsce według ogólnopolskiego rankingu Fundacji Rodzic po Ludzku.

Pielęgniarki z naszej placówki są zaangażowane w pracę na rzecz samorządu pielęgniarek i położnych uczestniczą w pracach organów Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Zamościu: Ewa Madej – Wiceprzewodnicząca Okręgowej Rady, Liliana Kalaćńska, Maria Brzoska są członkami Okręgowej Rady, Sylwia Watras – Członek Okręgowej Komisji Rewizyjnej. Ponadto nasza placówka jest bazą szkoleniową w zakresie prowadzenia kształcenia podyplomowego, w tym zakresie współpracujemy z Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych w Zamościu i innymi Ośrodkami Kształcenia Podyplomowego w kraju.

Anna Kuźniarz

mgr pielęgniarstwa, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego
Zastępca Dyrektora ds. Pielęgniarstwa SP ZOZ Tomaszów Lubelski

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Tomaszowie Lubelskim obecnie, dysponuje 254 łózkami o wysokim standardzie. Czternaście oddziałów szpitalnych wyposażonych jest w najnowocześniejszy sprzęt diagnostyczny i leczniczy. Co roku hospitalizowanych jest blisko 15 tys. chorych, Poradnia POZ obsługuje ok. 30 tys. pacjentów zaś 22 poradnie specjalistyczne udzielają ponad 60 tys. porad.

Doskonale wykształcona kadra lekarzy i pielęgniarek oraz fizjoterapeutów oferuje pacjentom nie tylko kompleksowe usługi szpitalne na wysokim poziomie, lecz także różne formy opieki przed i poszpitalnej oraz profilaktykę i promocję zdrowia.

Pielęgniarki i położne to najliczniejsza grupa zawodowa w naszym podmiocie licząca 247 pielęgniarek i 29 położnych. Średnia wieku pielęgniarki to 48 lat, a położnej 49. W wieku emerytalnym pracuje 20 pielęgniarek, w tym 3 położne.

Z tytułem magistra pielęgniarstwa pracują 74 osoby, tytuł specjalisty w różnych dziedzinach otrzymało 136 pielęgniarek, w tym 14 położnych. W 2023 roku 30 pielęgniarek ukończyło kurs specjalistyczny dla pielęgniarek „Szczepienia ochronne”, 24 osoby uczestniczyły w kursie specjalistycznym dla pielęgniarek i położnych „Resuscytacja oddechowo-krażeniowa noworodka” a 35 pielęgniarek ukończyło kurs „Leczenie ran”. Kurs kwalifikacyjny „Pielęgniarstwo operacyjne dla położnych”

ukończyło 19 położnych, natomiast kurs kwalifikacyjny „Pielęgniarstwo operacyjne dla pielęgniarek” ukończyło 17 pielęgniarek. Kurs kwalifikacyjny pediatriczny ukończyło 14 pielęgniarek. 160 osób przeszkoliło się w trakcie kursu doszkalającego „Profilaktyka zakażeń wywołanych SARS-COV2”. Jesteśmy wiodącym szpitalem w województwie w zakresie liczby przeszkolonych i uprawnionych do przetaczania krwi i jej składników pielęgniarek i położnych. W ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia szpital w swoich strukturach zapewnia cały proces terapeutyczny, obejmuje opieką zdrowotną mieszkańców miasta, powiatu tomaszowskiego oraz powiatów ościennych, a także z uwagi na bliskość przejścia granicznego z Ukrainą – przejeżdżających przez powiat osób w ruchu transgranicznym, w szerokim zakresie leczenia stacjonarnego, ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego, podstawowej opieki zdrowotnej, pomocy doraźnej, stomatologii i rehabilitacji leczniczej.

SP ZOZ udziela świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz świadczeń medycznych wynikających z procesu leczenia. Kompleksowa opieka obejmuje: całodobową opiekę stacjonarną, rozpoznawanie, diagnostykę, leczenie, orzekanie o stanie zdrowia, udziela kwalifikowanej pomocy w nagłych wypadkach i nagłych zachorowaniach. Nasz podmiot udziela świadczeń konsultacyjnych, prowadzi rehabilitację podczas pobytu pacjenta w szpitalu,

udziela świadczeń medycznych w ramach Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, prowadzi ambulatoryjną opiekę poszpitalną.

Kompleksowa opieka medyczna zapewniona jest w 14 oddziałach szpitalnych: Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddziale Chirurgii Ogólnej i Urazowej, Oddziale Dziecięcym Wewnętrznym, Oddziale Wewnętrznym - Reumatologii, Oddziale Leczenia Jednego Dnia w Zakresie Świadczeń Otorynologicznych, Oddziale Obserwacyjno-Zakaźnym dla Dorosłych, Oddziale Rehabilitacyjnym z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej, Oddziale Noworodkowym, Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, Oddziale Wewnętrznym Kardiologicznym z Ogólninternistycznym, Oddziale Wewnętrznym - Chorób Płuc i Gruźlicy, Oddziale Wewnętrznym - Geriatrii, Oddziale Wewnętrznym Neurologii i Leczenia Padaczek, a także w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym. Zapewniamy również specjalistyczną opiekę medyczną w ramach Przychodni Specjalistycznej z 22 poradniami: alergologiczną dla dzieci, anestezjologiczną, chirurgiczną, chirurgii dziecięcej, chorób wewnętrznych, chorób zakaźnych, diabetologiczną, endokrynologiczną, fizjoterapii, ginekologiczno-położniczą, gruźlicy i chorób płuc, kardiologiczną, laryngologiczną, neonatologiczną, neurologiczną, okulistyczną, pediatrię, podstawowej opieki zdrowotnej, rehabilitacyjną, reumatologiczną, stomatologiczną, tlenoterapii domowej oraz długoterminowej opieki domowej. Szpital zapewnia też świadczenia w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Ponadto pielęgniarki i położne są zaangażowane w pracę w ramach programów profilaktycznych takich jak: Program profilaktyki raka szyjki macicy, raka piersi, Program badań prenatalnych, Profilaktyka wad cewy nerwowej, Program karmienia naturalnego, Program profilaktyki gruźlicy płuc, Program profilaktyki chorób układu krążenia, Program edukacji pacjenta z cukrzycą, Edukacja rodziców w zakresie niedoboru Vit. D3.

Dzięki zaangażowaniu położnych od października 2023 roku wznowiła swą działalność Szkoła Rodzenia, w której pod okiem doświadczonych położnych, lekarzy specjalistów i psychologa przyszli rodzice zdobywają wiedzę i praktyczne umiejętności.

Prowadzona przez Dyрекcję Szpitala projakościowa polityka i ogromne zaangażowanie pielęgniarek i położnych oraz kadry zarządzającej zaowocowało przyznaniem certyfikatu jakości ISO 9001:2015 oraz Certyfikatu Akredytacyjnego. Aktualnie SP ZOZ realizuje program „Szpital bez bólu”, który polega na wprowadzeniu na oddziały zabiegowe i zachowawcze standardów uśmierzenia bólu. Mamy nadzieję, że spełnimy odpowiednie kryteria otrzymując certyfikat „Szpital bez bólu”.

Dyrekcja Szpitala nie ustaje w staraniach o dalszy jego rozwój. Planowana jest rozbudowa uwzględniająca nowoczesny kompleks obejmujący: centralny blok operacyjny, oddziały zabiegowe, intensywną terapię oraz dostosowanie do aktualnych wymogów ładowiska dla śmigłowców. Istotną szansą rozwoju oraz konkurencyjności dla Szpitala w Tomaszowie Lubelskim jest przede wszystkim jakość świadczonych usług, a dzięki planowanej inwestycji i rozbudowie Szpitala uda się uzyskać lepsze warunki pobytu dla pacjentów hospitalizowanych, pozyskać narzędzia do wprowadzenia nowoczesnego procesu leczniczego, a również rozszerzyć zakres świadczonych usług medycznych.

Niezwykły rozwój Szpitala znajduje uznanie wśród pacjentów, a starania Dyrekcji dają pewność, że w stale zmieniającej się rzeczywistości przyjęty został właściwy kierunek, gwarantując usługi na najwyższym poziomie.

Pielęgniarki i położne z naszego szpitala są od ponad 30 lat zaangażowane w pracę na rzecz samorządu pielęgniarek i położnych, pracują społecznie w organach Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, Pani Izabela Parkot – Wiceprzewodnicząca ORPiP, Halina Raczkiwicz, Lucyna Podhajna-Wojtowicz, Ewa Komadowska, obecnie są członkami ORPiP, Mira Krzystanek – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, Renata Sitarczyk – Zastępca ORZOZ.

Ponadto Szpital współpracuje z organizatorami kształcenia podyplomowego, dzięki tej współpracy pielęgniarki i położne sukcesywnie podnoszą swoje kwalifikacje, ukończenie dodatkowych kursów zwiększa dostępność pacjentów do specjalistycznej opieki, a zabiegi i opieka jest sprawowana na najwyższym poziomie. Pielęgniarki i położne z naszej placówki uczestniczą również w komisjach egzaminacyjnych kursów kwalifikacyjnych i specjalistycznych.

Beata Solak

mgr pielęgniarstwa, pielęgniarka naczelna, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego
SPW Szpitala Psychiatrycznego w Radecznicy

Misją Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala

Psychiatrycznego w Radecznicy jest niesienie ulgi w cierpieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi

poprzez zapewnienie im pełnej opieki psychiatrycznej i psychologicznej, zgodnie ze wskazaniem obecnej wiedzy medycznej i zasadami etyki zawodowej. Udzielona choremu lekarska i pielęgniarska pomoc psychiatryczna i psychologiczna, a także prowadzona terapia, ma ułatwić powrót do życia w społeczeństwie.

Szpital zatrudnia ponad 100 pielęgniarek, które posiadają duże doświadczenie zawodowe; 80% posiada wykształcenie na poziomie wyższym licencjackim i magisterskim oraz ponad 70% specjalizację z pielęgniarstwa psychiatrycznego. Pielęgniarki pracują w systemie 12-godzinnym, w Oddziale Żeńskim, Męskim, Ogólnym Przyjęciowym Centrum Zdrowia Psychicznego, dwóch Oddziałach Psychiatrii Sądowej, w Oddziale Dziennym Rehabilitacji Psychiatrycznej, Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu Koedukacyjnym, w Poradni Zdrowia Psychicznego i w środowisku, oraz w dwóch Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych Psychiatrycznych.

Doświadczenie zawodowe pielęgniarek poparte jest wiedzą zdobytą w trakcie kształcenia podyplomowego oraz posiadanie dodatkowych kursów specjalistycznych, doksztalających czy też uczestnictwo w wielu konferencjach o tematyce z zakresu odpowiedzialności zawodowej, cywilnej, karnej, prawach pacjenta czy też organizacji pracy pielęgniarskiej, ma przełożenie w jakości sprawowanej opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi bądź uzależnionymi od alkoholu.

Pierwszy kontakt pielęgniarki z pacjentem ma miejsce w Izbie Przyjęć, gdzie pielęgniarka uczestniczy w procesie przyjęcia pacjenta na określony oddział, zgodnie ze skierowaniem lub Postanowieniem Sądu. Proces przyjęcia jest łatwy bądź trudny a trudność powstaje w sytuacji, gdy pacjent odmawia przyjęcia, występują zaburzenia zachowania i agresja, zdarza się, że pod wpływem środków odurzających, alkoholu. Pielęgniarka realizuje swoje obowiązki w oparciu o ustawę o zawodach pielęgniarki i położnej oraz postępuje zgodnie z Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego, Ustawą o Prawach Pacjenta, Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Pielęgniarki uczestniczą czynnie w procesie diagnostyki, leczenia, pielęgnacji i rehabilitacji pacjentów. W opiece psychiatrycznej istotą jest dogłębna znajomość jednostek chorobowych i skutków ubocznych działania leków psychiatrycznych, co umożliwia zapewnienie profesjonalnej opieki pielęgniarskiej, ustalenia celów i priorytetów opieki. Pacjent psychiatryczny to pacjent dość często obciążony chorobami somatycznymi np. cukrzyca, nadciśnieniem, chorobami tarczycy, niedożywieniem. Są to często pacjenci zaniedbani higienicznie. W związku z tym opieka pielęgniarska jest wszechstronna, od momentu przyjęcia do oddziału, poprzez pobyt w oddziale, do wypisu. Pielęgniarka w trakcie hospitalizacji edukuje, uczy pacjenta jak dbać o zdrowie, zachęca do uczestnictwa w zajęciach, pomaga pacjentowi w czynnościach higienicznych, eliminuje zachowania negatywne podczas tych czynności.

Pielęgniarka psychiatryczna w realizacji celów opieki, określa wykonawców oraz potrzebne środki do wykonania zadania. Współpracuje z innymi członkami zespołu leczniczo – terapeutycznego, przekazuje informacje, wspólnie je analizuje z zespołem terapeutycznym.

Uczestniczy w zebraniach społeczności oddziału, gdzie pacjenci zgłaszają swoje problemy organizacyjne związane z pobytem w oddziale, ustalane są wspólnie rozwiązania i propozycje. Udostępnia pacjentowi kontakt telefoniczny lub osobiście z rodziną.

Pielęgniarki sprawują również opiekę w środowisku domowym pacjenta, wykonują iniekcje długoterminowe, umawiają na wizyty lekarskie, pomagają w rozwiązywaniu problemów.

Pielęgniarki z naszej placówki są zaangażowane w pracę na rzecz samorządu pielęgniarek i położnych uczestniczą w pracach organów Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Zamościu. Elżbieta Bartnik jest członkiem Okręgowego Sądu, Grzegorz Wojdyła – Skarbnik i członek Okręgowej Rady, Czesława Furgała – Zastępca Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Ponadto nasza placówka jest bazą szkoleniową w zakresie psychiatrii dla praktyk zawodowych studentów I stopnia pielęgniarstwa Akademii Zamojskiej.

Krystyna Pilip

mgr położnictwa, pielęgniarka naczelna
SP ZOZ Szczepieszyn

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Szczepieszynie jest podmiotem leczniczym, który wykonuje działalność leczniczą w rodzaju szpitalne i ambulatoryjne świadczenia opieki zdrowotnej.

W szpitalu udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej w oddziale chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej i ginekologii. Ogółem w szpitalu jest zarejestrowanych 48 łóżek. Na terenie szpitala działa izba przyjęć oraz poradnia nocnej i świątecznej

opieki zdrowotnej. Szpital zaliczony jest do I poziomu podstawowego szpitalnego systemu zabezpieczenia (PSZ).

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest w podstawowej opiece zdrowotnej, ambulatoryjnej opiece specjalistycznej i rehabilitacji leczniczej.

W podstawowej opiece zdrowotnej udzielane są świadczenia z zakresu lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), położnej podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) i transportu sanitarnego. Zapewniamy opiekę pielęgniarską w środowisku nauczania i wychowania 513 uczniom w dwóch szkołach podstawowych i w zespole szkół zawodowych zlokalizowanych na terenie Szczepieszyna.

W zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej w następujących poradniach: chirurgicznej, ortopedycznej, neurologicznej, kardiologicznej, chorób wewnętrznych, okulistycznej, położniczo-ginekologicznej, laryngologicznej i rehabilitacyjnej.

Pielęgniarki i położne są najliczniejszą grupą zawodową w SP ZOZ i stanowią 41,6% ogółu zatrudnionych pracowników na umowę o pracę oraz 45% w grupie osób zatrudnionych na umowę zlecenie. Wykonują świadczenia opieki zdrowotnej potrzebującym pacjentom w szpitalu, poradniach specjalistycznych, gabinetach zabiegowych, rejestracji i w środowisku zamieszkania pacjenta.

Ponadto, angażują się w swoim środowisku zamieszkania, np. kole gospodyń wiejskich, jedna pielęgniarka została wybrana na sołtysa, w jednostkach obrony terytorialnej oraz jedna jest członkiem gminnego zespołu przeciwdziałania przemocy domowej.

I. Pielęgniarki

Najliczniejszą grupę pielęgniarek wśród osób zatrudnionych na umowę o pracę stanowią osoby w wieku od 51 do 62 lat (57%), natomiast pielęgniarki w wieku do 30 lat stanowią jedynie 2,8% ogółu zatrudnionych.

W grupie pielęgniarek zatrudnionych na umowę zlecenie najliczniejszą grupę stanowią pielęgniarki w wieku 61-66 lat. Natomiast pielęgniarki w wieku poniżej 40 lat stanowią tylko 15% wszystkich zatrudnionych.

Pielęgniarki w wieku powyżej 53 lat stanowią ponad 50% zatrudnionego personelu, bez względu na formę zatrudnienia (mediana - 53 lata).

Wśród pielęgniarek zatrudnionych na podstawie umowy o pracę 8 osób posiada tytuł magistra pielęgniarstwa, 10 osób tytuł licencjata pielęgniarstwa, 17 osób posiada średnie wykształcenie medyczne.

Wśród pielęgniarek zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia 8 osób posiada tytuł magistra pielęgniarstwa, 10 osób tytuł licencjata pielęgniar-

stwa, a 8 osób posiada średnie wykształcenie medyczne.

Dodatkowe wykształcenie - studia podyplomowe w zakresie zarządzania i organizacji w ochronie zdrowia - 1 osoba, pedagogika - 1 osoba, zdrowie publiczne mgr Technik sterylizacji - 1 osoba.

Pielęgniarki specjalistki posiadają specjalizację w zakresie pielęgniarstwa: chirurgicznego (5 osób), zachowawczego (7 osób), pediatrycznego (2 osoby), anestezjologii i intensywnej terapii (3 osoby), operacyjnego (4 osoby), pielęgniarstwa internistycznego (3 osoby), ratunkowego (1 osoba), geriatrycznego (1 osoba), epidemiologicznego (1 osoba), pielęgniarstwa w środowisku nauczania i wychowania (1 osoba).

Pielęgniarki biorą udział zarówno w kursach kwalifikacyjnych takich jak: pielęgniarstwo w środowisku nauczania i wychowania, pielęgniarstwo rodzinne, pielęgniarstwo opieki długoterminowej, pielęgniarstwo anestezjologia i intensywna terapia, pielęgniarstwo zachowawcze, pielęgniarstwo ratunkowe, jak również kursach specjalistycznych: rko, leczenia ran, ekg, szczepienia ochronne i innych.

II. Położne

Najliczniejszą grupę wśród położnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (ponad 72%) stanowią położne w wieku 55-58 lat. **Natomiast nie ma osób w wieku pomiędzy 31 a 50 rokiem życia.**

Najliczniejszą grupę wśród położnych zatrudnionych na umowę zlecenie stanowią położne w wieku 61-65 lat (50%). **Nie ma zatrudnionych osób w wieku pomiędzy 20-30 i 41-50 rokiem życia.** Ponad 50% zatrudnionych położnych na umowę o pracę jest w wieku powyżej 57 lat, natomiast osób zatrudnionych na umowę zlecenia, w wieku powyżej 59 lat (mediana).

Wśród położnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę 3 osoby posiadają tytuł magistra położnictwa a 4 osoby posiadają wykształcenie średnie medyczne.

Dodatkowe wykształcenie - studia podyplomowe w zakresie zarządzania i organizacji w ochronie zdrowia - 1 osoba, Technik sterylizacji - 1 osoba.

Położne zatrudnione na podstawie umowy zlecenia: 2 osoby posiadają tytuł magister położnictwa, 1 osoba tytuł licencjata położnictwa, 3 osoby mają wykształcenie średnie medyczne.

Położne specjalistki posiadają specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego (4 osoby), pielęgniarstwa rodzinnego dla położnych (1 osoba) oraz organizacji i zarządzania w pielęgniarstwie (1 osoba).

Posiadają kursy kwalifikacyjne w zakresie pielęgniarstwa rodzinnego dla położnych, operacyjnego dla położnych oraz w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii.

Anna Gieleta

mgr pielęgniarstwa, pielęgniarka naczelna, specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego i w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, Zamojski Szpital Niepubliczny

Zamojski Szpital Niepubliczny Sp. z o.o. prowadzi działalność medyczną nieprzerwanie od

2005 roku.

Struktura organizacyjna Szpitala w ciągu ostatnich lat uległa zmianie, dostosowując się do potrzeb społeczeństwa i możliwości Szpitala. Świadczenia zdrowotne realizowane są w obszarze opieki długoterminowej: Oddział Medycyny Paliatywnej, Hospicja Domowe, Zakład Opiekuńczo Lecznicy oraz leczenia szpitalnego w zakresie: chorób wewnętrznych, chorób płuc, hematologii, chirurgii urazowo-ortopedycznej

Aktualnie w szpitalu zatrudnione są 184 pielęgniarki i 1 położna.

Personel jest bardzo dobrze przygotowany do realizacji swoich zadań, uczestnicząc ciągle w różnych formach kształcenia podyplomowego.

- ▶ 46% wszystkich zatrudnionych pielęgniarek posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
- ▶ 20% zatrudnionych pielęgniarek posiada wykształcenie wyższe – licencjat pielęgniarstwa;
- ▶ 34% to pielęgniarki z wykształceniem policealnym i zawodowym.

Średnia wieku naszych pielęgniarek wynosi 45 lat.

53,3% zatrudnionych to pielęgniarki specjalistki w dziedzinach pielęgniarstwa: zachowawczego, chirurgicznego, geriatrycznego, internistycznego,

onkologicznego, anestezjologii i intensywnej opieki, a także pielęgniarstwa operacyjnego, epidemiologicznego, ginekologiczno-położniczego, medycyny społecznej, opieki długoterminowej i opieki paliatywnej.

Personel pielęgniarski znajduje zatrudnienie również w obszarze Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej, która jest uzupełnieniem leczenia szpitalnego poprzez funkcjonowanie przychodni gruźlicy i chorób płuc, poradni hematologicznej i chirurgicznej dla dzieci, medycy paliatywnej, geriatrycznej i leczenia bólu.

Dzięki zaangażowaniu całego personelu Szpital od 2006 roku posiada certyfikat zgodności z normą ISO 9001:2015, od 2013 roku certyfikat akredytacyjny a od 2015 roku certyfikat „Szpital bez bólu”. Jest to dowodem, że zdobyta wiedza została przełożona na praktyczne działanie i świadczona opieka jest zgodna z przyjętymi standardami i wysokiej jakości a Pacjent otoczony opieką jest najważniejszy.

Pielęgniarki i położne z naszego Szpitala od lat angażują się w pracę na rzecz samorządu pielęgniarek i położnych, pracują społecznie w organach Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, Pani Anna Bojar jest członkiem ORPiP, Pani Ewa Żyła jest członkiem Komisji Rewizyjnej, Pani Bożena Szmit jest Przewodniczącą Okręgowego Sądu Pielęgniarek i Położnych.

Nasz Szpital współpracuje również z różnymi organizatorami kształcenia podyplomowego.

Tadeusz Wadas

dr n. med., mgr pielęgniarstwa, specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej opieki
Prezes Katolickiego Stowarzyszenia Pielęgniarek i Położnych Polskich

Odrębności między Katolickim Stowarzyszeniem Pielęgniarek i Położnych a samorządem Pielęgniarek i Położnych – możliwości współpracy dla dobra środowiska pielęgniarek i położnych. Współpraca czy tylko kroczenie obok siebie?

Katolickie Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych Polskich, opierając się na zasadach moralności i etyki katolickiej, angażuje się w troskę o tradycję zawodu oraz reprezentuje i chroni godność pielęgniarek i położnych. Z kolei samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych ma swoje jasno określone

cele i zadania, które obejmują reprezentowanie osób wykonujących te zawody, dbając o ich należyte wykonywanie dla dobra publicznego.

Pomimo tych różnic, istnieją obszary, w których obie te instytucje mogą współpracować. Dążąc do poprawy jakości opieki zdrowotnej i warunków

Obchody XXX-lecia Katolickiego Stowarzyszenia Pielęgniarek i Położnych Polskich

pracy pielęgniarek i położnych, możemy realizować wspólne cele, wzmacniając nasze działania.

Katolickie Stowarzyszenie aktywnie promuje wartości moralne w środowisku pielęgniarek i położnych oraz dba o kontynuację szlachetnych tradycji zawodu.

Z kolei samorząd pielęgniarek i położnych podejmuje szereg działań, w tym ustalanie standardów etyki zawodowej, nadzorowanie przestrzegania zasad oraz wspieranie rozwoju zawodu. Przykładem postaci, która doskonale reprezentuje połączenie wartości duchowych z praktycznym zaangażowaniem w opiekę nad chorymi, jest Hanna Chrzanowska, wybitna pielęgniarka. Jej życiowa misja pokazuje, że istnieje wiele obszarów, na których współpraca między różnymi podmiotami może przynosić wymierne korzyści.

Wspólna praca nad edukacją, promocją zdrowia, oraz integracją środowiska pielęgniarek i położnych może być fundamentem dla efektywnej współpracy między Katolickim Stowarzyszeniem a samorządem. Poprzez dialog, szacunek dla różnic

oraz otwartość na współdziałanie, możemy osiągnąć więcej, niż działając oddzielnie.

Katolickie Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych Polskich pełni istotną rolę w życiu zawodowym pielęgniarek i położnych. Wpływa nie tylko na ich praktykę zawodową ale także na ich formację duchową. Oparte jest ono na zasadach moralności i etyki katolickiej. Dla wielu członków stowarzyszenia, te wartości stanowią fundament ich podejścia do wykonywania zawodu. Stowarzyszenie promuje szlachetne wartości, takie jak miłosierdzie, troska, empatia, szacunek do życia i godność ludzka, które mają istotny wpływ na codzienną praktykę pielęgniarek i położnych. Stowarzyszenie może aktywnie promować godność zawodu pielęgniarki i położnej, oraz ich niezastąpioną rolę w opiece zdrowotnej społeczeństwa. Katolickie Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych Polskich odgrywa ważną rolę w życiu zawodowym pielęgniarek i położnych, wpływając nie tylko na ich praktykę zawodową, ale także na ich wartości, wsparcie duchowe oraz reprezentację interesów. Dla wielu członków, uczestnictwo

Obchody XXX-lecia Katolickiego Stowarzyszenia Pielęgniarek i Położnych Polskich

w stowarzyszeniu może być integralną częścią ich tożsamości zawodowej i osobistej.

Należy zwrócić uwagę, że wspólne działanie Katolickiego Stowarzyszenia Pielęgniarek i Położnych Polskich i Samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych było widoczne w wielu ważnych wydarzeniach, takich jak:

- ▶ beatyfikacja bł. Hanny Chrzanowskiej, kiedy to całe środowisko pielęgniarek i położnych zmobilizowało się i zjednoczyło, wszystkie poczty sztandarowe Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych z Polski były obecne. Pielęgniarki i Położne Polskie ufundowały sarkofag Hanny Chrzanowskiej, zaś Kolegium Pielęgniarek i Położnych Polskich ufundowało obraz beatyfikacyjny.
- ▶ dzień 11 marca 2024 r. w Łodzi, kiedy to zakończył się proces beatyfikacyjny Sługi Bożej Stanisławy Leszczyńskiej, położnej z Auschwitz. W uroczystościach uczestniczyły pielęgniarki i położne z Okręgowych Izb w Polsce, a także przedstawiciele wielu stowarzyszeń polskich.
- ▶ przyznanie odznaczeń „Pielęgniarka o globalnym wpływie”. Samorząd zawodowy nie ma możliwości wystąpienia o to odznaczenie dla pielęgniarek lub położnych, natomiast dzięki Międzynarodowemu Katolickiemu Stowarzyszeniu CICIAMS, do którego należy Katolickie Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych od 2023 roku, statuetki zostały przyznane pielęgniarkie – Sylwie Juskiewicz oraz pośmiertnie położnej – Stanisławie Leszczyńskiej.

Na zakończenie pragnę przytoczyć wybrane zapisy rachunku sumienia według bł. Hanny Chrzanow-

skiej, który jest drogowskazem i kodeksem abyśmy zawsze w swojej posłudze choremu potrafili odnaleźć odpowiedzi na pytania:

1. Czy rozumiem godność swojego zawodu, czy staram się słowem i czynem dawać temu wyraz?
2. Jak wypełniam obowiązki zawodowe: czy jestem punktualna, sumienna w wykonywaniu zleceń?
3. Jaki był mój stosunek do spraw bytu mojego i koleżanek? Czy miałam odwagę występować ze słusznymi żądaniami jego polepszenia?
4. Jaki jest mój stosunek do człowieka? Czy zdobywam się na stały, świadomy wysiłek, aby nie popaść w oschłość i rutynę?
5. Jeśli pracuję w atmosferze intryg, zawiści, lenistwa, plotek, nieodpowiedzialności, przekupstwa, to czy jej uległam czy przeciwnie – starałam się ją oczyścić? Czy nie rozjątrzałam zaognionych sporów? Czy nie obrażałam się, nie byłam drażliwa, małostkowa, niewybaczająca przykrości, jakich doznałam?
6. Czy chętnie zastępowałam koleżanki w razie potrzeby, bez wymawiania przysługi, czy odwiedzałam chore koleżanki, okazywałam im współczucie w nieszczęściu? Czy byłam słowna, czy liczyłam się z cudzym czasem?
7. Jaki był mój stosunek do dopiero początkujących? Czy nie gasiłam ich zapału, nie obniżałam poziomu pracy? Czy im pomagałam, dzieliłam się doświadczeniami, czy byłam dla nich wyrozumiała?

Nie zapominajmy o tych istotnych aspektach, które powinny stanowić integralną część naszej pracy zawodowej i życia codziennego. Niech przykazanie „miłujmy bliźniego swego jak siebie samego” będzie naszym przewodnikiem, niezależnie od okoliczności.

Realizacja Praw „Pacjenta – Dziecka” w świetle ustawy o prawach pacjenta

Jest niewiele powszechnie obowiązujących norm prawnych odnoszących się wprost do pacjentów niebędących osobami dorosłymi. Pojawia się zatem pytanie z czego wynika taka sytuacja prawna pacjentów – dzieci? Czy ich status i ich prawa zostały pominięte przez ustawodawcę?

KATARZYNA GAJEWSKA

RADCA PRAWNY

Gdy porusza się temat praw pacjenta, de facto rozpatruje się je w kontekście osób dorosłych (w uproszczeniu: ludzi mających ukończone 18 lat). Tymczasem należałoby z równą uwagą przyrzeć się prawom pacjentów małoletnich, a co za tym idzie obowiązkom personelu medycznego. Wydaje się, że – nazwijmy to organizacyjne aspekty sprawowania opieki medycznej nad dziećmi – są przynajmniej w pewnym zakresie już wypracowane. Rodzice mogą przebywać z dzieckiem hospitalizowanym przez całą dobę, oddziały dziecięce wyposażone są nie tylko w sprzęt przystosowany dla dzieci, ale również znajdują się tam ogólnodostępne zabawki, sale ozdobione są kolorowymi malunkami. Zastanówmy się jednak nad tym, jakiego zachowania ustawodawca „oczekuje” od osób wykonujących zawody medyczne, które w swej codziennej pracy spotykają się z bardzo młodymi pacjentami.

Ustawa z 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta w art. 17 ust. 1 stanowi, że pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych. W tym przypadku prawodawca jednoznacznie zagwarantował prawo pacjenta co najmniej 16-letniego do wyrażenia zgody na wykonanie względem niego określonych świadczeń medycznych. W doktrynie granica wieku ustalona na poziomie 16 lat jest traktowana jako szczególny moment, w którym małoletni staje się bardziej świadomym i pełnoprawnym decydem w określonych sytuacjach. „Jak już kilkakrotnie wskazywano, ukończenie przez małoletniego 16. roku życia w sposób istotny zmienia jego pozycję w relacji zarówno do rodziców/opiekunów prawnych, jak i eksperta udzielającego mu świadczeń zdrowotnych. Komentowane przepisy, w tym zwłaszcza art. 17 i 18, wskazują, iż dziecko w tym wieku staje się współuczestnikiem decyzji podejmowanych względem niego. Wcześniej uzyskawszy informację na temat swojej sytuacji zdrowotnej (zob.

komentarz do art. 9 ust. 2) znajduje się następnie w położeniu, w którym posiada pełne prawo do bycia podmiotem, bez którego akceptacji nie można podjąć żadnych działań medycznych”. (tak: Karkowska Dorota (red.), Prawa pacjenta i Rzecznik Praw Pacjenta. Komentarz, Wolters Kluwer Polska 2021).

Art. 9 ust. 2 wskazanej ustawy warunkuje prawo do uzyskania informacji o swoim stanie zdrowia przez pacjenta od osiągnięcia przez niego 16 lat. Zgodnie z przywołanym aktem prawnym pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat lub jego przedstawiciel ustawowy, ma prawo do uzyskania od osoby wykonującej zawód medyczny przystępnej informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu w zakresie udzielanych przez tę osobę świadczeń zdrowotnych oraz zgodnie z posiadanymi przez nią uprawnieniami. Oznacza to, że w przypadku pacjenta małoletniego, który osiągnął wskazaną granicę wieku należy realizować jego prawo do informacji w takim samym zakresie, jak pacjenta dorosłego. Oczywiście nie oznacza to, że przekaz informacji będzie wyglądał tak samo, ponieważ w każdym przypadku formę i sposób przekazywanych informacji należy dostosować do pacjenta indywidualnie, tak aby były dla niego jasne i zrozumiałe.

Istotne jest to, co wyjaśnił w swym orzeczeniu Sąd Najwyższy, że realizacja prawa do informacji względem pacjenta jest obowiązkiem wszystkich osób wykonujących zawody medyczne. Błędne jest rozumowanie, jakoby ten obowiązek spoczywał wyłącznie na lekarzach. „W korelacji z obowiązkiem informacyjnym lekarza pozostaje prawo pacjenta do informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu, o treści wyznaczonej zakresem świadczeń zdrowotnych udzielanych przez osobę wykonującą zawód medyczny oraz zgodnie z posiadanymi przez tę osobę uprawnieniami (art. 9 ust.

2 in fine u.p.p.). Przytoczone ostatnio ograniczenie zakresu danych przekazywanych pacjentowi jest uzasadnione z tej przyczyny, że pacjent ma prawo do uzyskania informacji od osób wykonujących różne zawody medyczne, nie tylko zawód lekarza, co do którego w art. 31 u.z.l. zostało odrębnie unormowane istnienie obowiązku informacyjnego. Prawo do informacji przysługuje pacjentowi także względem pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego czy fizjoterapeuty, a treść tego prawa musi być każdorazowo ustalana z uwzględnieniem zakresu udzielanych świadczeń oraz uprawnień posiadanych przez osobę wykonującą dany zawód medyczny” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.09.2020 r. sygn. IV CSK 49/19).

Istotne jest pytanie o to, jakie prawa przysługują pacjentom młodszym od szesnastolatków – są dziećmi, niemowlętami albo nawet noworodkami? Czy w ich przypadku prawa pacjenta podlegają jakimś ograniczeniom, czy z uwagi na to, że przywoływana wyżej ustawa nie odnosi się w ogóle do statusu osób tak młodych, to prawa pacjenta im nie przysługują? Odpowiedź jest dość prosta – wszystkim, każdemu człowiekowi bez względu na jego wiek, przysługują prawa pacjenta. Oczywiście prawa te mogą być trudne do zastosowania i tak przykładowo trudno jest oczekiwać, że względem kilkuletniego czy kilkumiesięcznego dziecka niezbędne będzie realizowane jego prawa do pełnej informacji o stanie zdrowia czy wymaganie zdobycia zgody tak małego dziecka na wykonanie świadczenia zdrowotnego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w tym przypadku prawa tego małego pacjenta realizowane są za pośrednictwem jego opiekunów prawnych i im niezbędne jest już udzielenie kompleksowej i zrozumiałej informacji oraz uzyskanie zgodny w każdym aspekcie postępowania medycznego.

Nie można jednak nie zgodzić się z twierdzeniem, że najmłodsze dzieci są szczególnymi pacjentami ze względu na to, że ich emocje mogą być jeszcze niekontrolowane, a komunikacja z nimi utrudniona. Co to może oznaczać w praktyce? Dla osób wykonujących zawody medyczne praca z małymi pacjentami z pewnością będzie łączyła się z koniecznością wykazania się jeszcze większą empatią i otwartością. Z jednej bowiem strony trudno oczekiwać od takiego pacjenta np. wyrażenia zgodny na zabieg, ale w każdym przypadku, w którym jest to możliwe, należałoby wykonywać świadczenie zdrowotne nie na siłę czy wbrew woli tego małego pacjenta. Jak można to osiągnąć w przypadku chociażby kilkulatek? Chociażby poprzez zapewnienie dziecku możliwości oswojenia się z nową sytuacją, zaprezentowanie, jakimi przyrządami medycznymi będzie się posługiwać osobowa wykonująca zawód medyczny, pokazanie na pluszaku czy innej zabawce, jak będzie przebiegać wizyta. Pojawić się może kolejne pytanie, jak zabawa z małym dzieckiem występującym w roli pacjenta ma się do realizacji jego praw? I tu

odpowiedź jest bardzo prosta – takie podejście do młodego lub bardzo młodego pacjenta stanowi realizację jego podstawowego prawa do wykonywania świadczeń medycznych z poszanowaniem jego godności, indywidualności, z ograniczeniem bólu do niezbędnego dla danego świadczenia minimum.

Nie nazywanie bardzo młodego pacjenta w przywoływanym akcie prawnym w żaden sposób szczególnie, nie oznacza, że ustawodawca pominął dzieci, lecz że zrównał ich prawa, a co za tym idzie obowiązki całego personelu medycznego względem nich z prawami i obowiązkami, jakie znajdują zastosowanie w wypadku pacjentów dorosłych. Warto w tym miejscu przytoczyć tezę wyroku Sądu Najwyższego, zgodnie z którą „Dyskryminacja jest nieuchronnie związana z naruszeniem godności człowieka, której poszanowanie jest nakazem nie tylko prawnym (art. 30 Konstytucji RP; art. 113 k.p.), lecz również moralnym” (wyrok z dnia 11.04.2006 r., sygn. I PK 169/05). Naturalnym jest jednak konstatacja, co zostało już też wyżej wskazane, że nie wszystkie wymienione w cytowanej tu ustawie prawa pacjenta są możliwe do zastosowania względem pacjenta – dziecka (w szczególności bardzo małego). Nie sposób sobie wyobrazić, jak miałyby wyglądać realizacja np. uregulowanego w jej art. 11 prawa do dostatecznie wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia od leczenia, czy sformułowane w art. 12 prawo do informacji o prawach pacjenta. Jednak wszystkie określone w aktach normatywnych prawa pacjenta powinny być zrealizowane, jeśli nie wobec samego pacjenta – dziecka, to wobec jego przedstawicieli prawnych.

Warto przywołać jeszcze art. 9 ust. 7 ustawy o prawach pacjenta, w myśli którego pacjent małoletni, który nie ukończył 16 lat, ma prawo do uzyskania od osoby wykonującej zawód medyczny informacji, o której mowa w ust. 2, w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego. W tym miejscu akt prawny reguluje sytuację osób młodszych (do 16 roku życia) i co istotne – ustawodawca nie tworzy już na potrzeby tej regulacji kolejnej granicy wieku. Oznacza to, że postępowanie wskazane w tym przepisie należy stosować względem każdego pacjenta, w tym także tego najmłodszego. W realizacji opisanej tu normy pomocne może okazać się właśnie wykonanie w formie zabawy określonego świadczenia medycznego tak, aby mały pacjent miał możliwość najpierw poznać i oswoić się z nową sytuacją.

Nieuzasadnione w świetle norm prawnych jest przyjmowanie, że z uwagi na to, że dziecko nie rozumie określonej sytuacji, czy nie może wprost domagać się realizacji określonych w ustawach przysługujących mu praw, prawa te nie muszą być realizowane bądź mogą być realizowane w sposób niepełny.

PRAWNE DROGOWSKAZY

Ustawa o prawach pacjenta w sposób klarowny wyznacza ramy prawne, w jakich powinny poruszać się osoby wykonujące zawody medyczne w swej relacji z pacjentami, także tymi bardzo młodymi. Obowiązek poszanowania każdego człowieka w trakcie realizacji świadczeń medycznych przy uznawaniu jego indywidualności i przyrodzonej mu godności ludzkiej (bez względu na wiek) powinien stanowić punkt wyjścia do realizacji również innych praw pacjenta.

Przedruk z MPiP 3/2024

OPINIA PRAWNA

Opinia prawna w przedmiocie możliwości zmian grafików przygotowywanych dla pielęgniarek

MONIKA DRAB

RADCA PRAWNY

ZAKRES OPINII

Zgodnie z uzyskanym zapytaniem, przedmiotem niniejszej opinii jest udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy dopuszczalne jest, aby w dniu przyścia do pracy delegować pracownika (na cały dyżur

lub kilka godzin) na inny odcinek, na którym pracownik nie jest wykazany w grafiku? Dotyczy to sytuacji, gdy w ramach jednego oddziału istnieje podział organizacyjny personelu pielęgniarskiego na kilka miejsc pracy oraz istnieją oddzielne grafiki miejsc pracy.

2. W sytuacji, gdy pielęgniarki mają w umowie ustalone zatrudnienie na konkretnym oddziale, ale ten oddział posiada np. dwa pododdzia-

ły: oddział anestezjologii i intensywnej opieki z pododdziałem anestezjologicznym, albo np. oddział kardiologii ma pododdziały: oddział intensywnej opieki kardiologicznej i oddział hemodynamiki, to czy w sytuacji, gdy występują braki kadrowe, możliwe jest, aby z dnia na dzień albo w tym samym dniu kiedy pielęgniarki przychodzą na dyżur mogły otrzymać informację, że będą pełnić dyżur na innym pododdziale?

ANALIZA I ODPOWIEDZI NA PYTANIA

Analizując przedmiotowe zagadnienie należy wyjść od przepisu art. 129 § 3 kodeksu pracy zgodnie z którym:

Rozkład czasu pracy danego pracownika może być sporządzony w formie pisemnej lub elektronicznej – na okres krótszy niż okres rozliczeniowy, obejmujący jednak co najmniej miesiąc.

Rozkład czasu pracy jest w praktyce nazywany grafikiem lub harmonogramem czasu pracy.

Jednak nie są to pojęcia tożsame.

Grafik jest pewnym założeniem jak ma wyglądać praca pracownika w danym miesiącu, natomiast harmonogram czasu pracy jest już rzeczywistym odzwierciedleniem tego, jak praca w danym miesiącu wyglądała z uwzględnieniem wszystkich zmian, które nastąpiły w stosunku do grafiku.

Zasadą jest, że pracodawca przekazuje pracownikowi rozkład czasu pracy **co najmniej na tydzień przed rozpoczęciem pracy w okresie**, na który został sporządzony ten rozkład.

Wynika to z bardzo praktycznej kwestii, aby pracownik miał szansę zaplanować sobie swój czas, uwzględnić nie tylko sprawy zawodowe ale i prywatne. Pracownik jest bowiem równoprawnym partnerem w stosunku pracy i ma prawo wcześniej wiedzieć, jak jego praca będzie zaplanowana w danym okresie.

Sporządzanie omawianych rozkładów (zwanych grafikami lub harmonogramami) leży w interesie obu stron stosunku pracy i jest powszechnie stosowane w praktyce, głównie z uwagi na potrzeby prawidłowej organizacji pracy. Grafik musi uwzględniać obowiązujące pracownika normy czasu pracy, przyjęty system czasu pracy, wymiar okresu rozliczeniowego i obligatoryjne okresy odpoczynku.

Omawiany przepis art. 129 § 3 kodeksu pracy przewiduje gwarancje dla pracownika, że grafik będzie wprowadzony na okres co najmniej miesiąca (chyba że okres rozliczeniowy jest krótszy) i że zostanie mu przekazany co najmniej na tydzień przed pierwszym dniem jego obowiązywania.

Komentowany przepis nie przewiduje możliwości zmiany grafiku! A zatem nie ma w kodeksie pracy przepisu, który umożliwiłby w dniu przyjścia

do pracy pielęgniarki „delegowanie” jej na inny odcinek pracy niż wskazany w przekazanym jej grafiku.

Komentatorzy przepisów kodeksu pracy, którzy dopuszczają zmiany w grafiku w razie istotnej zmiany okoliczności wskazują, że taka możliwość wynika z wykładni systemowej, a w szczególności z przepisów, że pracownik jest obowiązany do dbałości o dobro zakładu pracy i jego mienie (art. 100 § 2 pkt 4).

W kodeksie pracy występuje bowiem wiele regulacji, według których istotna zmiana okoliczności uzasadniająca ochronę słuszych interesów pracodawcy uprawnia go do jednostronnej zmiany rodzaju i czasu wykonywania obowiązków przez pracownika lub korzystania przez niego z uprawnień. Można tu przykładowo wskazać na polecenie wykonywania innej pracy niż określona w umowie (art. 42 § 4 i art. 81 § 3) lub pracy w godzinach nadliczbowych (art. 151), a także na przesunięcie urlopu (art. 164 § 2) i odwołanie z jego (art. 167).

Komentatorzy ci wskazują, że skoro pracodawca może domagać się wykonywania pracy innego rodzaju niż określony w umowie, to nie może odmawiać mu prawa zmiany grafiku dla ochrony jego istotnych i uzasadnionych interesów.

Jednak możliwość zmiany grafików nie jest bezwarunkowa i nie może stanowić antidotum na stałe i ciągle powtarzające się niedomagania organizacyjne pracodawcy.

Pracodawca – owszem – powinien mieć możliwość zmiany grafiku ale w sytuacjach wyjątkowych, np. nagłej nieobecności innych pracowników, których trzeba zastąpić.

Dlatego, choć z cytowanego przepisu nie wynika wprost, że dopuszczalne jest dokonywanie zmian w rozkładzie czasu pracy pracownika, to jednak jest to praktykowane.

Należy uznać, że zmiany w rozkładach czasu pracy pracowników są dopuszczalne z przyczyn obiektywnych.

Zdaniem Departamentu Prawa Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z art. 129 § 3 k.p. nie wynika, z jakim wyprzedzeniem mogą być one dokonywane. **Regulacja w tym zakresie może natomiast być zawarta w przepisach wewnętrzzakładowych**, obowiązujących u pracodawcy, np. w regulaminie pracy.

Ponieważ postanowienia kodeksu pracy nie regulują kwestii związanych ze zmianą rozkładów czasu pracy, przyjmuje się zatem, że w konkretnych przypadkach, gdy istnieje realne uzasadnienie podjęcia takich działań, modyfikacja grafiku pracy jest dozwolona, **jeżeli nie pozostaje w sprzeczności z zasadami prawa pracy.**

Według opinii Państwowej Inspekcji Pracy możliwość dokonania zmiany grafiku jest uzależniona od tego, czy taką ewentualność przewidziano w przepisach zakładowego prawa pracy (regulamin, obwiesz-

czeniu). W związku z tym istnieje pogląd zakładający dopuszczalność zmiany grafiku bez zachowania tygodniowego terminu. Oznacza to, że w wyjątkowych przypadkach zmiana harmonogramu **może być dokonana za ledwie z 1-dniowym wyprzedzeniem**.

Zlecając – ze strony pracodawcy i wyrażając zgodę – ze strony pielęgniarki na pracę w innym miejscu niż praca wykonywana należy mieć na uwadze zwiększone ryzyko odpowiedzialności za błędy medyczne.

Zatem, odpowiadając na postawione pytania:

- ▶ zmiany w grafiku mogą nastąpić tylko w nadzwyczajnych okolicznościach,
- ▶ możliwość zmian w grafiku musi być zapisana w regulacjach wewnętrznych podmiotu leczniczego wraz ze wskazaniem okoliczności oraz procedury w przypadku „delegowania” w danym dniu pracownika na inny odcinek pracy – odpowiednie wpisy o zmianie miejsca wykonywania pracy powinny znaleźć się w dokumentacji sporządzanej przez kadrę kierowniczą, która odpowiada za zmianę harmonogramów czasu pracy,
- ▶ jeśli pielęgniarka w umowie o pracę jako miejsce pracy ma wpisany dany oddział, to o pracy na innym oddziale czy też pododdziale powinna być poinformowana z co najmniej 1-dniowym wyprzedzeniem a nie w dniu rozpoczęcia pracy,

- ▶ ze zmiany grafiku powinien zostać sporządzony dokument np. raport pielęgniarski w którym byłaby informacja, że w danym dniu pielęgniarka pracowała na innym oddziale/pododdziale i z jakich powodów; jest to istotna kwestia z punktu widzenia odpowiedzialności jej i podmiotu leczniczego,
- ▶ jedynie, gdy pielęgniarka nie ma wpisanego w umowie o pracę jako miejsca pracy konkretnego oddziału można przyjąć, że jej obowiązkiem jest praca w całym podmiocie leczniczym, pielęgniarka ma prawo odmówić pracy na oddziale/pododdziale jeśli jej grafik nie zakładał tam pracy w danym dniu i nie została poinformowana zgodnie z powyżej opisanymi zasadami o zmianie jej indywidualnego grafiku pracy (brak zapisu o zmianie grafiku w przepisach wewnętrznych, niezachowanie terminu o zmianie grafiku); pielęgniarka powinna także wziąć pod uwagę zasady swojej odpowiedzialności w przypadku pracy na oddziale/pododdziale, na których nie pracuje codziennie i nie ma tak dużego doświadczenia jak w miejscu w którym pracę wykonuje w większości swojego czasu pracy i wobec tego jest jej dobrze znana; praca w miejscu – oddziale/pododdziale, gdzie świadczenia pielęgniarskie wykonuje ad hoc rodzi dla niej znacznie większe ryzyko błędów medycznych a tym samym odpowiedzialności.

Co nowego – NIPiP informuje mPWZ – jesteśmy pierwsi!

Pielęgniarki i położne jako pierwsze wśród zawodów medycznych otrzymały możliwość postępowania się elektronicznym dokumentem potwierdzającym uprawnienia do wykonywania zawodu – od teraz możesz go mieć w telefonie!

PAWEŁ JĘDRYSIAK

Inspektor ochrony danych,
Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych

Od 22 marca 2024 r. każda pielęgniarka i położna w Polsce, która posiada PESEL i jest wpisana do rejestru okręgowej izby pielęgniarek i położnych może pobrać mPWZ w aplikacji mObywatel. Mimo że jesteśmy najliczniejszą grupą zawodową (ponad 360 tys. zarejestrowanych pielęgniarek i położnych), jako pierwsi mamy możliwość udostępnienia usługi mPWZ naszym członkom.

Co to jest mPWZ?

mPWZ to dokument mobilny, a dokładniej dokument elektroniczny obsługiwany przy użyciu usługi udostępnianej w aplikacji mObywatel, która przeznaczona jest dla urządzeń mobilnych, w której są udostępniane usługi świadczone przez podmioty publiczne oraz niepubliczne.

mPWZ – tak samo jak tradycyjny dokument – potwierdza uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Kto może korzystać z dokumentu?

- ▶ Wystarczy, że jesteś zalogowanym użytkownikiem aplikacji mObywatel.
- ▶ Okręgowa rada pielęgniarek i położnych wpisała Cię na listę okręgowego rejestru pielęgniarek i położnych.

Co zrobić, żeby mieć mPWZ?

1. Wystarczy pobrać i zainstalować bezpłatną aplikację mObywatel 2.0 na swój smartfon ze sklepu Google Play lub App Store.
2. Zaakceptuj regulamin i ustaw trudne do odgadnięcia hasło (minimum 8 znaków, duża i mała litera, cyfra, znak specjalny).
3. Dodaj pierwszy dokument mDowód lub Diia.pl i potwierdź tożsamość profilem zaufanym, e-dowodem lub bankowością elektroniczną.
4. Na górze ekranu startowego w sekcji Dokumenty naciśnij „Dodaj”.
5. Na liście dokumentów wybierz Prawo Wykonywania Zawodu Pielęgniarki lub Prawo Wykonywania Zawodu Położnej.

6. Po chwili Twój dokument zostanie automatycznie dodany do aplikacji.

Jakie elementy zawiera mPWZ?

Zawiera elementy zabezpieczające przed przerebobieniem, podrobieniem lub użyciem przez osobę nieuprawnioną:

1. Hologram w kształcie odpowiadającym godłu Rzeczypospolitej Polskiej, w którym kolory zmieniają się w wyniku działania użytkownika.
2. Ruchomy element graficzny prezentujący flagę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Gilosz (druk zawierający zawiły rysunek ornamentowy wykonany z wielu cienkich linii krzywych) umieszczony jako tło, w którym kolory zmieniają się w wyniku działania użytkownika.
4. Ochrona Kryptograficzna, polegająca na opatrzeniu dokumentu zaawansowaną pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji, która pozwala na potwierdzenie ważności, integralności, autentyczności i pochodzenia tego dokumentu.

Jakie dane będą wyświetlane w mPWZ?

Dane wyświetlane w mPWZ pochodzą z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych i na bieżąco są przesyłane do mObywatela.

1. Nazwa dokumentu:
  - a. „Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki” lub
  - b. „Prawo wykonywania zawodu położnej” lub
  - c. „Ograniczone prawo wykonywania zawodu pielęgniarki” lub
  - d. „Ograniczone prawo wykonywania zawodu położnej”
2. Wizerunek twarzy z rejestru dokumentów osobistych
3. Imię (imiona)
4. Nazwisko
5. Tytuł zawodowy:
  - a. Pielęgniarka
  - b. Pielęgniarcz
  - c. Położna
  - d. Położny
6. Numer (ograniczonego) PWZ
7. Datę uzyskania (ograniczonego) PWZ: (od samorządu pielęgniarek i położnych)
8. Organ przyznający (ograniczone) PWZ: (okręgowe rady pielęgniarek i położnych)
9. Adnotacje urzędowe

W przypadku osób, które mają wygaszone/skreślone/zaprzestane/zawieszane PWZ uprawnienia do mPWZ będą traciły ważność.

Oprócz możliwości skorzystania z aplikacji mObywatel jest też możliwość weryfikacji Prawa Wykonywania Zawodu na stronie nipip.pl/weryfikacja-pwz. W OIPiP w Zamościu pobrano 164 mPWZ.

PROGRAM KONFERENCJI

28.06.2024 r. [piątek]

11:00-12:00 Rejestracja uczestników

12:00-12:15 Otwarcie konferencji – Joanna Walewander – Przewodnicząca ORPiP w Zamościu, prof. dr hab. Grażyna Iwanowicz-Palus – Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego

12:15-12:30 Wystąpienie – Ministerstwo Zdrowia

12:30-12:50 Standard opieki okołoporodowej – w którym miejscu jesteśmy? Prof. dr hab. Grażyna Iwanowicz-Palus – Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Moderowanie sesji: Dr n. o zdr. Dorota Matuszyk, dr n. med. Monika Przestrzelska, dr n. med. i n. o zdr. Jolanta Parafiniuk

12:50-13:15 Sytuacje trudne i dylematy etyczne-moralne w opiece okołoporodowej. Dr n. o zdr. Dorota Matuszyk – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa małopolskiego, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie Collegium Medicum, Wydział Nauk o Zdrowiu

13:15-13:45 Opieka okołoporodowa nad kobietą ze szczególnymi potrzebami – czy też jest szczególna? Dr n. med. Monika Przestrzelska – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa dolnośląskiego, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu

13:45-14:15 Dobry czy wątpliwy zapis KTG – czekać czy działać? Dr n. med. i n. o zdr. Jolanta Parafiniuk – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa łódzkiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi

14:15-15:15 Obiad

Moderowanie sesji: Dr n. med. i n. o zdr. Krystyna Krygowska, dr n. med. Grażyna Gebuza, dr hab. n. o zdr. Beata Pięta prof. uczelni, dr n. med. Dorota Ćwiek

15:15-15:35 Osoba towarzysząca rodzącej – wsparcie czy „przeszkoda” w realizacji opieki okołoporodowej? Dr n. med. i n. o zdr. Krystyna Krygowska – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa podkarpackiego, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie, Wojewódzki Szpital Podkarpacki w Krośnie

15:35-16:05 Krocze – chronić czy nie chronić, oto jest pytanie... Dr n. med. Grażyna Gebuza – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa kujawsko-pomorskiego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy

16:05-16:30 Ryzyko depresji w okresie okołoporodowym – czy można jej zapobiec? Dr hab. n. o zdr. Beata Pięta prof. uczelni – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa wielkopolskiego, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, Prezes ZG Polskiego Towarzystwa Położnych

16:30-17:00 Problemy laktacyjne w opiece okołoporodowej a specjalistyczna porada laktacyjna. Dr n. med. Dorota Ćwiek – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa zachodniopomorskiego, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

19:00-22:00 Uroczysta kolacja

29.06.2024 r. [sobota]

08:00-09:00 Śniadanie

Moderowanie sesji: Dr n. med. Ewa Tobor, dr n. med. Bożena Kulesza-Brończyk, dr n. med. i n. o zdr. Beata Szlendak, dr hab. n. o zdr. Agnieszka Bień prof. uczelni, dr hab. n. o zdr. Grażyna Bączek

09:00-09:30 Strata dziecka w okresie okołoporodowym – wyzwaniem dla położnej. Dr n. med. Ewa Tobor – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa śląskiego, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Uniwersytet Opolski

09:30-10:00 Czy dostrzegamy problemy ginekologiczno-onkologiczne w opiece okołoporodowej? Dr n. med. Bożena Kulesza-Brończyk – Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, SP ZOZ Sanus – położna POZ, Wiceprezes ZG Polskiego Towarzystwa Położnych

10:00-10:30 Opieka okołoporodowa w ujęciu transkulturowym. Dr n. med. i n. o zdr. Beata Szlendak – Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie, Centrum Medyczne „Żelazna” w Warszawie

10:30-11:00 Opieka okołoporodowa w oparciu o dowody naukowe. Dr hab. n. o zdr. Agnieszka Bień, prof. uczelni – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa lubelskiego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wiceprezes ZG Polskiego Towarzystwa Położnych

11:00-11:30 Opieka okołoporodowa wyzwaniem dla samodzielności zawodowej położnej. Dr hab. n. o zdr. Grażyna Bączek – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego województwa mazowieckiego, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Centrum Medyczne „Żelazna” w Warszawie

11:30-12:00 Podsumowanie konferencji – dyskusja. Prof. dr hab. Grażyna Iwanowicz-Palus – Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

12:00 Obiad

ORGANIZATORZY:

Konsultant Krajowy
w dziedzinie pielęgniarstwa
ginekologicznego
i położniczego

KONFERENCJA

**WOKÓŁ STANDARDU
OPIEKI OKOŁOPORODOWEJ**

KRASNOBRÓD

Sala konferencyjna Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego,
PSZCZELINIEC, ul. Wczasowa 23
28-29.06.2024 r. (piątek-sobota)